

УДК 811.161.2'373.611

DOI <https://doi.org/10.32782/2522-4077-2023-204-4>

МОТИВАЦІЙНІ ФУНКЦІЇ ТА СЛОВОТВІРНО- МОРФОНОЛОГІЧНА СПЕЦИФІКА НОВОТВОРІВ

THE MOTIVATION FUNCTIONS AND WORD-FORMATION MORPHONOLOGICAL SPECIFICITY OF THE NEW WORDS

Демешко І.М.,

orcid.org/0000-0002-2982-8675

кандидат філологічних наук, доцент,
доцент кафедри української філології та журналістики
Центральноукраїнського державного університету
імені Володимира Винниченка

У статті з'ясовано мотиваційні функції та морфонологічну специфіку новотворів на матеріалі друкованих видань та Інтернет-джерел. Зазначено, що в медіатекстах переважають дериваційно-стилістичні засоби, характерні для української мови. Функціонування й активне використання новотворів у медійному дискурсі пояснюється урахуванням суспільних потреб у номінації процесів, опредметнених дій, явищ із прагматичним спрямуванням та використанням у публіцистичному та художньому стилях. Аналіз дериваційних маркерів новотворів сприяє описові словотвірно-морфонологічних фактів творення нових похідних за допомогою морфонологічних правил.

Морфонологічний рівень формальної структури похідного активний за виявлення моделі новотворів та процесів мовної категоризації. У словотвірному гнізді розкриваються мотивоване функціонування та системна організація нових похідних, що узгоджується з ментальною онтологією та культурними традиціями, що сприяє не асимілюватися з іншими мовами, забезпечує існування метамовних аналогів у структурі мови, визначення словотвірних типів і моделей, а в морфонологічно маркованих похідних – морфонологічних типів і моделей. Характерно, що всі структурні компоненти нових слів відповідають мовній і мовленнєвій системності мовного знака й мовної практики, активності словотвірної та морфонологічної моделей, дериваційних ресурсів української мови та засобів.

Словотвірна морфонологія свідчить про розвиток мотиваційних функцій у системній ієрархії у словотвірному гнізді, динаміці щодо структури похідного. Експонентна структура похідного чітко простежується і в новотворах, ураховуючи значення твірного слова і формантів, виражає мотиваційне значення. Нові слова в медіатекстах виконують номінативну, словотвірну, емоційно-оцінну, компресивно-інформативну, діагностичну, характерологічну, інтегративну, соціально-комунікативну, прагматичну функції.

Ключові слова: словотвірна морфонологія, новотвори, девербативи, морфонологічноформувальні маркери, медійний дискурс, мотиваційні функції.

The article elucidates the motivational functions and morphonological specificity of the innovations based on the material of the printed publications and Internet sources. It is noted that the derivational and stylistic devices characteristic of the Ukrainian language prevail in the media texts. The functioning and active use of the innovations in the media discourse is explained by taking into account the social needs in the nomination of the processes, objectified actions, phenomena with a pragmatic direction and their use in journalistic and artistic styles. The analysis of the derivational markers of the new words contributes to the description of the word-formation and morphonological facts of the new derivative creation with the help of the morphonological rules.

The morphonological level of the derivative formal structure is active in the detection of the model of the language categorization innovations and processes. In the word-forming nest, the motivated functioning and systematic organization of the new derivatives are revealed, which can be explained by the mental ontology and cultural traditions, and these aspects help not assimilate with other languages and ensure the existence of the metalanguage analogs in the language structure, the definition of the word-forming types and models, and morphonological ones in the morphonologically marked derivatives. All the structural components of the new words correspond to the language and speech systematicity of the language sign and practice, the activity of the word-forming and morphological models, the derivational language resources and means.

The word-forming morphonology testifies to the development of the motivational functions in the system hierarchy of the word-forming nest, the dynamics in the relation to the derivative structure. The exponent structure of the derivative which is clearly visible in the new words, taking into account the meaning of the creative word and derivational formants, expresses a motivational meaning. The new words in the media texts perform the nominative, word-forming, emotional-evaluative, compressive-informative, diagnostic, characterological, integrative, social-communicative and pragmatic functions.

Key words: word-forming morphonology, novelties, deverbatives, morphonological-forming markers, media discourse, motivational functions.

Постановка проблеми. У сучасному глобалізаційному світі мова відповідає на виклики, що надходять у зв'язку з інтеграцією інформаційного простору, воєнними конфліктами, упродовженням нових технологій, появою нових предметів, явищ, лінгвістичною економією, і зберігає свої типологічні та національні ознаки, ідентичність.

Словотвірний потенціал дериватів української мови досліджено в працях І.І. Ковалика, К.Г. Городенської, В.В. Грещука, Н.Ф. Клименко, Є.А. Карпіловської, О.О. Тараненко, О.А. Стишова, В.М. Вокальчук, А.М. Архангельської, Т.А. Коць, Ю.П. Маслової та ін. Проблемам словотвірної номінації, української okazіональної деривації присвячено праці А.М. Нелюби, Ж.В. Колоїз, Л.П. Кислюк, А.А. Таран, Д.В. Мазурик, Г.М. Віняр, О.М. Тищенко та ін. Актуальність дослідження зумовлена потребою вивчення мотиваційних функцій та морфологічної специфіки новотворів на матеріалі друкованих видань та Інтернет-джерел.

Новотвори в медійному дискурсі сприяють унікальності мови. У медійних текстах набули поширення такі новотвори, як *арестовлення, байрактарити, відирпенити, джавелініти, кадирити, кімити, макронити, нагостомелити, чорнобаїти, шойгувати*. Це переважно десубстантиви відпропріального походження, утворені суфіксальним способом. Мовознавці наголошують, що у формуванні «мовної картини світу та її інтерпретації відіграють дериваційні процеси мови» [6, с. 4]. Висвітлення актуальних дериваційних проблем та супровідних морфологічних трансформацій під час творення похідних, на пряму мотивації, структури словотвірних гнізд, актів деривації, моделювання структури похідних, питання категорійного словотвору набувають актуальності і потребують розв'язання.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Комплексні словотвірні одиниці (словотвірний тип, словотвірна категорія, словотвірна парадигма, словотвірне гніздо) – ментально-мовні категорії, що унаочнюють ієрархічну системність організації мови, сприяють вербалізації і концептуальному моделюванню мовної картини світу. О.А. Олексенко пропонує здійснювати аналіз відсубстантивних похідних з опертям на аналогію, пропозицію, фрейми як систему формантів когнітивного підходу [9]. І.А. Живіцька зазначає, що «мовна картина світу відображає у вербальних формах дійсність, яка сприймається свідомістю» [3, с. 21]. О.Д. Огуй наголошує, що мовна картина світу антропоцентрична, оскільки людина «створює мовні засоби фіксації та передачі знань», динамічна, соціальна, етнонаціональна, голістично-модулярна система [8, с. 17]. Н.Ф. Клименко вважає активне використання слів з абстрактним значенням, поповнення словникового складу мови інтернаціоналізмами, запозиченими словами, зростання питомої ваги композитів показником інтелектуалізації мови [5].

Спроби описати морфологію відіменникового та відприкметникового словотворення української мови знаходимо в працях М.Ю. Федурко (під час опису морфології словотвірних гнізд (СГ) відіменникового словотворення української мови) [12], Г.В. Пристай (під час опису морфології СГ відприкметникового словотворення української мови) [11]. Актуальність дослідження зумовлена відсутністю опису мотиваційних функцій та морфологічної специфіки новотворів (на матеріалі друкованих видань та Інтернет-джерел).

А.Г. Антипов наголошує, що морфологія – «особливий рівень семіозису, що базується на визнанні провідної ролі мотиваційних тенденцій» під час творення та функціонування мовних знаків [1, с. 5]. Концепція системного та ієрархічного підходів до аналізу похідних у слово-

твірному гнізді, визначення напряму мотивації, словотвірної категорії, урахування принципів побудови СГ сприяють розгляду актуальних проблем словотвірної морфонології, визначенню структурної та морфонологічної специфіки, функціонуванню новотворів у медійному дискурсі української мови. Аналіз словотвірного ланцюжка, послідовність морфем та сполучуваність дериваційних засобів із твірним словом, пріоритетним виступає динамічний чинник. Ступінь ментальної активності дериваційних одиниць «пропорційна семіотичним функціям в ієрархічній структурі дериватів: кожний із рівнів структури похідного слова має прототип для мовної свідомості», що використовує необхідні дериваційні засоби для репрезентації [Там само, с. 5].

О.Г. Антипов, О.С. Кубрякова та їхні послідовники звертають увагу на «індексальний знаковий статус морфонологічного рівня мови»; ними доведено динамічний характер реалізації морфонологічних правил [1, с. 2], здійснено опис морфонологічних моделей, розроблено концепцію опису морфонологічної структури похідного в різних аспектах, розглянуто міжрівневий статус морфонології та її зв'язок із різними мовними рівнями. Розгляд віддієслівних дериватів у семантичному аспекті сприяє обґрунтуванню функції морфонологічних одиниць в ономасіологічному аспекті, у процесі номінації, визначення змісту похідних знаків, словотвірної категорії за синхронного опису мотивованих знаків, морфонологічну структуру яких ураховано і використано носіями мови в мовленні, зокрема під час уживання нових лексичних одиниць: *книгопоглинач, мантиєносець, словостій, теплослів'я, цареслав'я, всевідання, поватніння, профемінітивник, вінкосонетарій, перешиванець; опіслясловити, оківитися, гіркомедовий, злопутінський*. Словотвірна категоризація віддієслівних дериватів здійснюється різними шляхами, такими як: поповнення словотвірних гнізд (СГ) за рахунок новотворів, урахування ментефактів з абстрактним значенням, використання дериваційних засобів у СГ і реалізація у словотвірних категоріях.

Зв'язок морфонології із семантикою у структурі похідного мовного знака полягає у визначенні і прогнозуванні морфонологічної трансформації, морфонологічних явищ (усічення, чергування приголосних на межі морфем, голосних у кореневій морфемі, нарощення кореневої чи суфіксальної морфем, інтерференція, зміна позиції наголосу), належать до словотвірної категорії («суб'єкта дії», «суб'єкта (носія) стану», «інструменталія», «опредметнених значень дієслівних предикатів» та ін.).

Постановка завдання. Метою пропонованої розвідки є розгляд функційного навантаження, специфіки функціонування новотворів та морфонологічних трансформацій нових слів в українській мові. Досягнення поставленої мети передбачає вирішення таких завдань: 1) визначити мотиваційні функції новотворів (на матеріалі друкованих видань та Інтернет-джерел); 2) установити специфіку функціонування новотворів та морфонологічні трансформації неолексем в українській мові; 3) проаналізувати чинники, які детермінують структури словотвірних гнізд та наповнення словотвірних зон у словотвірній парадигмі.

На сучасному етапі розвитку українського словотвору досить гостро постає проблема класифікації вершинних дієслів у словотвірному гнізді, що сприяє морфонологічній кваліфікації девербативів, установленню морфонологічних типів чергувань під час творення девербативів, морфонологічних типів, класів словотвірних гнізд із неподільними й подільними дієслівними основами-вершинами, морфонологічних моделей, визначенню й прогнозуванню словотворчих засобів, що визначають морфонологічну специфіку словотвірних гнізд із вершинними дієсловами, а також під час творення неолексем. Сучасні дослідження зі словотвірної морфонології мають базуватися не лише на морфемоцентричному підході, а й на основоцентричному, що дасть змогу встановити правила та причини морфонологічного варіювання твірних основ. Новітні наукові спроби спрямовані на визначення морфонологічних класифікацій дієслівних основ у сучасній українській мові. СГ унаочнює словопороджувальну активність твірного слова, дає змогу показати наочно перспективний підхід із ретроспективним, забезпечуючи цим повний опис словотвірних процесів.

Виклад основного матеріалу. У сучасних медіатекстах словниковий склад сучасної української мови поповнюється інноваційними поняттями, що зумовлені глобалізацією, технологізацією, комп'ютеризацією суспільного життя. Лексико-словотвірні інновації, що сприяють унікальності та динаміці мови, утворені переважно морфологічним способом творення. Н.Ф. Клименко, Є.А. Карпіловська, Л.П. Кислюк розглянули поповнення та оновлення словникового складу української мови, зростання кількості абстрактних іменників, складних слів, процеси інтелектуалізації мови, формування нових СГ, збільшення фонду словотворчих засобів мови неолексем [5]. Дериватологи переважно використовують лексико-семантичний, структурно-словотвірний, функційно-категорійний підходи або їх поєднання, що має високу наукову цінність. Доречно зазначити, що останнім часом актуалізується морфонологічний аспект вивчення неолексем з огляду на високу продуктивність окремих словотвірних і морфонологічних типів, морфонологічних моделей нових слів у сучасній українській мові, зокрема віддієслівних неолексем [2, с. 17]. О.Г. Антипов зазначає, що «морфонологічні одиниці звужують мотиваційно-асоціативний простір лексеми, уточнюють еталонний та операційний статус формальної структури похідного слова» [1, с. 13]. Тому в словотвірній морфонології необхідно враховувати контекст, морфемну та дериваційну структуру твірних і похідних, що визначає біполярний характер морфонології.

1. В асоціативне поле усвідомленого деривата репрезентативної формантної частини пропонується вибір мотиваційних рішень, коли йдеться про полімотивованість: *блогодидактика* – *дидактика блогів* або *блогова дидактика*. Педагогічна *блогодидактика* (Фб: Г. Онкович, 20.06. 2018); *віршотворіння* – *творіння вірша* або *творити вірш* (Літературна Україна, с. 49–50. 2019, с. 12); *градобиття* – *бити градом* або *биття градом*: *Вдячний, що були ви скраю у сезон градобиття* (В. Базилевський); *гречкозалежність* – *залежати від гречки* чи *залежний від гречки*: *Гречкозалежність* – *діагноз найактивніших виборців* (Фб: Л. Булава, 09.10. 2020); *освітофобія* – *фобія освіти* або *освітня фобія* [7, с. 77].

2. У процесі ідентифікації концептуального підходу враховуються експлікативне значення, приховані компоненти семантики похідного під час визначення ономасіологічного статусу нового слова: *наукозацікавлений* – *зацікавлений наукою*: *Дуже дивно, що раптом 1+1 став таким наукозацікавленим каналом* (Фб: Ю. Салига, 13.03. 2017).

3. Ідентифікаційний статус новотвору дає змогу усвідомити і реконструювати значення нового слова через тлумачення, дериваційні засоби та словотвірну семантику: *Скопус* – «*оскопити*» – *оскоплення* – «опредметнена дія (процес), пов'язана зі Скопусом»: *...а може, ті реформи, то просто імітація бурхливої діяльності, зокрема створення англomовного середовища, ... оскоплення, ...охіщення, чи створення умов для «успішного» візду талантів, геніїв, творців за кордон, що поглиблює проблему зворотної селекції суспільства в Україні* (Фб: В. Цимбалюк, 29.04. 2021). Для десубстантивів характерний черзкроковий словотвір.

Морфонологічна варіантність компонентів сигналізує про семантичну диференціацію формальних компонентів, що розкриває суть морфонології як парадигматичного чинника, враховуючи членованість твірної і похідної, мотивованість віддієслівних похідних, функціонування засобів стратифікації словотвірних значень, що реалізують базові словотвірні категорії особи, дії, ознаки, пор.: *блог* – *блоговик*, *блогівець*, *піар* – *піарити*, *спам* – *спамити*, *Інтернет* – *інтернетний*, *інтернетовий*, *інтернетівський*, *мережа* – *мережник*, *мережевик*, *мережанин*, *спеціаліст-мережник*. Л.П. Кислюк зазначає, що «словотвірні підгнізда, утворені від запозичень, виявляють процеси спеціалізації, утворюють похідні з оцінною семантикою» [4, с. 20].

У похідних на позначення назв осіб реалізовано оцінно-прагматичний потенціал новотворів, пор.: *модераторчик*, *модераторка*. Стильова диференціація послідовно простежується в десубстантивах: *модераторствувати* (емоційно-оцінне значення), *модерувати* (термін).

У процесі еволюції мови СГ поповнюються девербативами-неолексеми на позначення: 1) назв осіб: *відроджувальник*, *впроваджувач*, *грантодавець*, *апелювач*, *зцілювач*, *пожертвувач*, *пильну-*

вач, паркувальник, перегінник, виструнченець; 2) опредметнених дій (станів): лобіювання, всезрівнялівка, трубоподіл, почутини, кортячка, словотеча; 3) конкретних понять: рубанець.

Таким чином, межі словотвірних гнізд рухомі. Адаже під впливом лінгвальних і екстралінгвальних чинників гнізда можуть поповнюватися новими словами (пор.: *автоперевізник, апелювач, виступовець, пікетувальник, пролазництво, стусенятко; дронапад, путінізм, світлописець, мандотоносець, юрмоутворення, духозрушення, берегоукріплення, металокрадій, заставоутримувач, кулевловлювач, яйцерізка*). Суфікси виконують функцію словотвірного категоризатора. Аналіз морфонологічноформувальних словотворчих маркерів віддіслівних дериватів сприяє тому, щоб установити й описати морфонологічні факти творення похідних за допомогою морфонологічних правил, визначити типи морфонологічно зумовлених чергувань та інші морфонологічні трансформації. У медіатекстах переважають дериваційно-стилістичні засоби, характерні для сучасної української мови.

Заповнення СГ із вершинним дієсловом передбачуване, системне, але обмежене у вираженні семантичних функцій, що властиве для стилістично маркованих девербативів: *А що ж ми? Де ж наші державотворчі, державочинці, державолюбці?* (Є. Дудар). <...> *десь там задіяне пустослів'я, і словотеча розважлива, і настирність нецирих дорадників, і відданих, непрошених ворогів* <...> (Ю. Боярунець). *Утіш, озовися немовчною лірою І ... хочеш – згуби, а хочеш – спаси* (О. Куликов).

Отже, морфонологічний рівень формальної структури похідного активний за виявлення моделі новотворів та процесів мовної категоризації. У СГ розкриваються мотивоване функціонування та системна організація нових похідних, що узгоджується з ментальною онтологією та культурними традиціями, що сприяє не асимілюватися з іншими мовами, забезпечує існування метамовних аналогів у структурі мови, визначення словотвірних типів і моделей, а в морфонологічно маркованих похідних – морфонологічних типів і моделей. Характерно, що всі структурні компоненти релевантні до значення похідного новотвору, відповідають мовній і мовленнєвій системності мовного знака й мовної практики, активності словотвірної та морфонологічної моделей, дериваційних ресурсів мови та засобів.

Оновлення словотвірних та морфонологічних моделей відбувається завдяки повторному використанню моделі, омонімії внаслідок множинної мотивації та використання словотвірної та морфонологічної моделей, множинної мотивації та повторного використання відповідних моделей: *міністрозаміщення – заміщення міністрів і заміщати міністрів, храмослужіння – служіння храму, служити храму: Продайте нам трохи електроенергії!, а також про «міністрозаміщення»...* (Fb: К. Бондарев, 08.11.2021). *Вірші Василя Рябого в метафізичному сенсі є храмослужіння красі, камертоном усесвітньої гармонії й нескінченною молитвосповіддю Всевишньому* (Літературна Україна, 5, 2019, с. 4).

Актуалізація мотиваційного змісту формантної частини в похідному в морфонологічному аспекті, урахуваючи характер контактної зони, свідчить про вибір і ментальне функціонування форманта, орієнтацію на частиномовну належність твірного, формантну базу, характерну для похідних певної частини мови, орієнтацію на граматичну (послідовність морфем), семантичну та словотвірну категоризацію. Морфонологічноформувальні словотворчі маркери в новотворах субстантивного блоку – це питомі суфікси **-н'н'-, -ен'н'-, -ець**

(-анець), -ств(о), -ар, -ач, -ур(а), -ик, -н(я), -ян(а), -іад(а), -чик, -енк(о),

-ятк(о), -иськ(о) та іншомовного походження **-аці/ї/-, -атор**: *всевідання, перебарвлення, осторонець, троянство, євробляхар, дилетантура, перепощувач, говерляна, незнайкіада, мейнстримник, рекетня, флешмобчик, якбичогоневийшленко, тролятко, нетровисько, референдумізація, скотинізація, шизофренізотор*; вербативного блоку – це питомі суфікси **-у(ти), -ува(ти)**: *єсити, твітувати*; ад'єктивного блоку – це питомі суфікси **-ист(ий), -лив(ий)**: *оглядистий, колихливий*; адвербіального блоку – *всякгодинно, співомовно*.

Девербативи субстантивного й ад'єктивного блоків у медіатекстах становлять значний лексичний масив, своєрідність якого полягає у поєднанні елементів дієслівної семантики з катего-

рйними значеннями іменника й прикметника, що являють собою мікросистему взаємозалежних елементів. Девербативи субстантивного блоку з абстрактним значенням, що виражають опредметнені дії, стани, процеси, становлять специфічну ономазіологічну категорію. Саме ці віддієслівні деривати сприяють інтелектуалізації та одемократненню мови. Основними стилістичними функціями новотворів є: номінативна, емоційно-оцінна, уточнювальна, пояснювальна, характерологічна.

Ураховуючи гетерогенний принцип класифікації частин мови (семантичний, словотвірний, морфологічний, синтаксичний), необхідно зазначити, що всі похідні набувають вторинного значення, а стилістична маркованість, оказіональність формують неосферу когнітивного простору та переорганізують наявні в українській мові. Системне вивчення словотвірної спроможності певного лексико-граматичного класу дає змогу простежити взаємозв'язок між смисловими структурами твірної і похідної одиниць, передбачити утворення дериватів, установити інвентар словотворчих засобів для його експлікації, виявити напрям словотвірної мотивації, проаналізувати морфонологічні зміни за поєднання різного типу фіналей твірних дієслівних основ зі словотворчими засобами, відобразити динаміку словотвірного процесу та окреслити закономірності дериваційних процесів, що зумовлює необхідність вивчення словотвірної морфонології з опертям на основоцентричний, формантоцентричний та гніздоцентричний підходи. Унаочнення морфонологічного чинника в процесі словопородження дає можливість вивчити валентні особливості формантів і новотворів української мови.

Таким чином, мотиваційні функції розкривають принципи системної організації структури словотвірного гнізда та нових похідних, що входять до їх складу, сприяють узгодженню з ментальною онтологією української мови, забезпечують існування метамовних аналогів, словотвірних на морфонологічних моделях, усі компоненти яких релевантні щодо змісту та структури мовленнєвої діяльності суб'єктів.

Новотвори, окрім номінативної, словотвірної (передбачає творення нових слів різними способами словотворення), емотивно-оцінної функцій, виконують компресивно-інформативну, діагностичну (розкривають менталітет народу, стан мови в певний період» [13, с. 301], характерологічну, інтегративну (новотвір може бути замінений описово), соціально-комунікативну [10, с. 149]. Вербативні новотвори виконують і прагматичну функцію, виявляючи протилежні значення: *українішати – розукраїнювати*.

Висновки. У медійному дискурсі неолексеми виникають під впливом позамовних та мовних чинників. Найпоширеніші способи творення новотворів в українськомовних медіатекстах – словотвірний, семантичний, запозичення.

Для аналізу формально-семантичної структури новотворів використано основоцентричний та формантоцентричний підходи, а це неодноразово підтверджує системність і динаміку похідної лексики.

Фіналь твірної основи, що зазнає змін під впливом ініціалі форманта, сигналізує про можливі морфонологічні трансформації, що під час творення новотворів виконують функції інтенсифікатора словотвірного значення, диференціюють лексичні омоніми, демонструючи взаємозв'язок різних мовних рівнів (фонологічного, морфемного, лексичного). Ці закономірності доречно враховувати під час морфонологічного, морфемного, словотвірного, морфологічного аналізу та опису новотворів.

Лінгвальні та екстралінгвальні чинники, активність як поняття мовної практики, продуктивність як результат активності у словотворі передбачають реалізацію дериваційних ресурсів у похідних. Словотвірна морфонологія свідчить про розвиток мотиваційних функцій у системній ієрархії у словотвірному гнізді, динаміці щодо структури похідного. Експонентна структура похідного, це чітко простежується і в новотворах, ураховуючи значення твірного слова й дериваційних формантів, виражає мотиваційне значення. Новотвори в медіатекстах виконують номінативну, словотвірну, емоційно-оцінну, компресивно-інформативну, діагностичну, характерологічну, інтегративну, соціально-комунікативну, оцінно-прагматичну функції.

Перспектива подальших досліджень полягає у вивченні лексико-словотвірних інновацій української мови новітнього періоду, дібраних із різних комунікативних каналів у словотвірно-морфологічному аспекті.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Антипов А. Г. Морфологічна структура похідного слова та її мотиваційні функції. *Вісник ТДУ. Філологія*. 2008. Вип. 2(3). С. 5–13.
2. Демешко І.М. Словотвірна морфологія неолексем у словотвірних гніздах з вершинним дієсловом. *International Scientific and Practical Conference «World Science»*. 2017. № 7(23). С. 17–22.
3. Живіцька І.А. Мовна картина світу як відображення реальності. *Філологічні студії*. 2010. Вип. 4. С. 20–25.
4. Кислюк Л.П. Словотвірна номінація в сучасній українській мові: система – узус – ідіолект : автореф. дис. ... д-ра філол. наук : 10.02.01. Київ, 2018. 39 с.
5. Клименко Н.Ф., Карпіловська Є. А., Кислюк Л.П. Динамічні процеси в сучасному українському лексиконі. Київ : Бураго, 2008. 434 с.
6. Кудрявцева Л.А. Моделирование динамики словарного состава языка : монография ; 2-е изд., испр. Киев : Киевский университет, 2004, 208 с.
7. Нелюба А., Редько Є. Лексико-словотвірні інновації (2017–2021). Словник / заг. ред. А. Нелюби. Харків : Харківське історико-філологічне товариство, 2022. 124 с.
8. Огуй О.Д. Мовна картина світу: проблема організації складників. *Мовознавство*. 2013. № 4. С. 15–26.
9. Олексенко О.А. Інноваційні субстантиви з абстрактним значенням як вияв інтелектуалізації та демократизації мови. *Лінгвістичні дослідження*. 2015. Вип. 42. С. 65–71. URL: <https://www.google.com/url> (дата звернення: 28.12.2022.).
10. Підкамінна Л.В. Лінгвостилістика неологізмів у мові сучасних українських ЗМІ. *Лінгвостилістичні студії*. 2019. Вип. 10. С. 144–153.
11. Пристай Г.В. Динамічні морфологічні моделі відприкметникового словотворення : автореф. дис. ... канд. філол. наук : 10.02.01. Івано-Франківськ, 2011. 20 с.
12. Федурко М.Ю. Морфологія відіменникового словотворення в сучасній українській мові : автореф. дис. ... д-ра філол. наук : 10.02.01. Київ, 2005. 36 с.
13. Циганкова З.М. Функції неологізмів в англомовних романах жанру «чикліт». *Одеський лінгвістичний вісник*. 2014. Вип. 4. С. 300–304.